

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

ÇAĞATAY TÜRKÇESİ - II DERS NOTLARI

4. Sınıf - 2. Dönem

İsa SARI
www.isa-sari.com

ALİ ŞİR NEVÂÎ

Gazel

ای ساجینک زنجیری نینک سوداسیدا مجنون خرد
دم بدم کوپراک پری دیک حسنونکا مفتون خرد

Ey saçing zencirining sevdâsıda mecnûn hîred
Dem be dem köprek perî dik hüsninge meftûn hîred

*Ey saçının zincirinin sevdasıyla deli olan akıl!
Zaman zaman peri gibi akli da kendisine bağlayan
sevgili!*

عقلم اوچتی ایلادیم تا کسب عشقینک علمینی
کرجه ایلکا کسب علمی دین بولور افزون خرد

‘Aqlım uçtı iyledim tâ kesb ‘ışkıng ‘ilmini
Gerçi ilge kesb ‘ilmidin bolur efzûn hîred

*Aşkın ilmini kazanıncaya kadar aklım uçtu.
Başkalarının ilimle kazandıkları aklını arttırırken,
ben aşkın ilmini öğreninceye kadar aklım uçtu.*

ای حکیم ایما جنونوم عیبی کیم کورکاج آنی
توختاتا آلماس دماغی ایجره افلاطون خرد

Ey hâkîm itme cünûnum ‘aybı kim körgeç anı
Tahtâta almas¹ dimâğı içre Eflâţun hîred

*Ey bilge kişi! Deliliğimden dolayı beni kınama; çünkü
Eflâţun bile beni görse, akli almaz.*

ای بخردمند ایلاماس سین حالتین عشاق نینک
نی اوچون کیم عشق طوریا ارور مجنون خرد

Ey hîred-mend eylemessin hâletin ‘uşşâknıng
Ni üçün kim ‘aşk tırıda irür mecnûn hîred

*Ey akıllı kişi! Neden âşıkların hâlini akılla
açıklayamazsın? Çünkü aşk, delilerin işidir.*

¹ <tahta-t-a al-mas

tahta-: Fiil kökü

-t-: Fiilden fiil yapım eki

-a: Zarf-fiil eki

al-: Yardımcı fiil

-mas: Geniş zamanın olumsuzu

آه کیم یتکاج آتینک عشقو تمامین قیلدی محو
کرجه قیلدی پند ایله کونکومنی یوز افسون خرد

Âh kim yitgeç anıng ‘ışkı tamamın kıldı maḥv
Gerçi kıldı pend ile könglümni yüz efsûn hîred

*Ne yazık ki onun aşkı bana ulaşınca herkesi
mahvetti. Gerçi öğüt ile gönümü yüz kere büyüledi.*

کرم رو عاشوقه مردود اولسه ناصح قیلا عیب
کیم کیلیب تور اهل عشق الیدا دایم دون خرد

Germ rû ‘aşıkka merdûd olsa nâşih kılma ‘ayb
Kim gelibtur ehl-i ‘ışk elinde dâim dūn hîred

*Ey öğüt veren! Sıcak bir yaklaşım, âşıklara uzak
olsa da onu kınama; çünkü aşk ehlinin indinde her
zaman akıl aşığılanmıştır.*

ای نوایی عشق آیاغی نیتک نشاری ایلاکوم
ساجه هر ساعت نصیحت دین در مکنون خرد

Ey Nevâyî ‘aşk ayağının nişârı iylegüm
Saçsa her sâ‘at naşihâtın dürr-i meknûn hîred

*Ey Nevâyî! Akıl, her saat nasihatten inciler saçsa da
aşk ayağını saçma.*

Gazel

بیر کیچه کیلکوم دیبان اول سرو کلرو کیلمادی
کوزلارمکا کیچه تانک آتقونجه اویقو کیلمادی

Bir kice kilgüm diben ol serv-i gül-râ kilmedi
Közlerimge kice tang attunça uyku kilmedi

*O gül yanaklı, servi boylu sevgili “bir gece
geleceğim” deyip gelmedi. Gözlerime, tan atana
kadar uyku girmed.*

لحظه لحظه جیتیم و جیکتیم یولیدا انتظار
کیلدی جان آغزیمغه و اول شوخ بدخو کیلمادی

Laḥza laḥza çıktım vü çıktım yolıda intizâr
Kildi cân ağzımğa vü ol şüh-bedhû kilmedi

*Öyle bir an geldi ve yolunda öyle bir bekleyiş çektim
ki, canım boğazıma geldi; ama o kötü huylu, hafif
meşrep sevgili gelmedi.*

عارضی دیک آیدین ایرکاندا کر ایتی احتیاط
روزکاریم دیک هم اولفاندا قرائتو کیلمادی

‘Ārızı dik aydın ırkende² ger iti ihtiyāt
Rūzgārım dik hem olganda³ qaranqı kilmedi

O yanağı gibi parlak olan ay yükselirken, sevgili sakındı, gelmedi. Benim karanlık ömrüm gibi karanlık olduğunda da gelmedi.

اول پری وش هجریدین کیم ییفلادیم دیوانه وار
کیسه بار مو کیم آنکا کورکاندا کولکو کیلمادی

Ol perî-veş hecridin kim yığladım dīvâne-vār
Kimse bar mu kim anga körkende külkü kilmedi

O peri gibi olan sevgilinin ayrılığıyla deliler gibi ağladım. Onu görüp de gülecek biri var mıdır?

کوزلارینک دین نیچه سو کیلکای دب اولتورمانک مینی
کیم باری قان ایردی کیلکان بو کیچه سو کیلمادی

Közleringdin niçe su kilgey dib öltürmeng meni
Kim bari qan irdi kilgen bu kiçe su kilmedi

“Gözlerinden nasıl su geliyor?” deyip beni öldürmeyin ki bu gece gelen kan idi, su gelmedi.

طالب صادق تاپیلماس پوقسه کیم قویدی قدم
یولغه کیم اول قدم معشوقی اوترو کیلمادی

Ṭālib-i şādık tapılmas yoksa kim koydı qadem
Yolğa kim ol qadem ma‘şūqı ötrü kilmedi

Sadık olan talibe tapılmaz; yoksa kim bu yola baş koyar? Yola kim baş koyduysa sevgili sebebiyle gelmedi.

ای نوایی باده بیرله خرم ایت کونکلونک اوین
نی اوچون کیم باده کیلکان اویکا قابنو کیلمادی

² <ir-kende
ir-: Fiil kökü
-kende: Zarf-fiil eki
³ <ol-ganda
ol-: Fiil kökü
-ganda: Zarf-fiil eki

Ey Nevâyî bâde birle hürrem it könglüng⁴ evin
Ni üçün kim bâde kilgen öyke qayğu kilmedi

Ey Nevâyî! Şarap ile gönül evini mutlu et; çünkü şarap giren eve kaygı girmez.

Gazel

دیمان ای خوبلار وفا قیلینکیز
جور هم قیلسانکیز منکا قیلینکیز

Dimen ey hūblar vefâ kılingız
Cevr hem kılingız manga kılingız

Ey güzeller! Vefalı davranın demeyin. Cevr ediniz, üstelik bana cevri ediniz.

حاجتیم قدینکیز خرامی دور
قویوبان حاجتیم روا قیلینکیز

Hâcetim qaddingiz hırâמידur
Qoyuban hâcetim revâ kılingız

İhtiyacım, sizin boyunuzun salınmasıdır. Dileğimi uygun görüp yerine getiriniz.

بولماسون میندین اوزکا کا باری
کر وفا ایلانک ار جفا قیلینکیز

Bolmasun mindin özgege bârı
Ger vefâ eyheng er cefâ kılingız

Cefa da etseniz vefa da gösterseniz benden başkasına göstermeyiniz.

یوز تومان دردغه دوا دور وصل
نیتی بیر دردیمه دوا قیلینکیز

Yüz tümen derdge⁵ devâdur vaşl
Niyeti bir derdime devâ kılingız

Kavuşmak, yüz binlerce derde devadır. Benim de bir tek derdime çare kılınız.

⁴ <köngül-ü-ng
köngül: İsim kökü
-ü-: Yardımcı ünlü
-ng:: Teklik ikinci şahıs iyelik eki
⁵ <derd-ge
derd: İsim kökü
-ge: Yönelme hali eki

جان بیرپ وصل تاپماغانلارنى
دیسانکیز میندن ابتدا قیلینکیز

Cân birip vaşl tapmağanlarnı⁶
Disengiz mindin ibtidā kılınız

Can verdiği halde kavuşmayı bulamayanları söz konusu edecekseniz benden başlayın.

ساناغانلار وصال کام اهلین
یزنی اول زمره دین سوا قیلینکیز

Sānāğanlar vişāl-i kām ehlin⁷
Bizni ol zümredin sevā kılınız

Kavuşma arzusu içinde olanlar sayıldığı zaman bizi o zümreden ayrı tutunuz.

نیته جمی که آشنا لاری سیز
یزکا هم آنی آشنا قیلینکیز

Niyeti cem‘i ki āşināları siz
Bizge hem anı āşinā kılınız

Sizin aşına olduklarınızı bize de aşına kılınız.

خاتمه شیخی دین آچیلناس ایش
دیر پیریکا التجا قیلینکیز

Cānımka şeyhidin açılmas iş
Deyr pîrîga ilticā kılınız

Hâna şeyhi herhangi bir iş vermez. Öyleyse, meyhânenin pîrine sığınız.

تیلبراب تور توایی ای عشاق
اول ادی کرچه نورنا عاقلینکیز

⁶ <tap-ma-gan-lar-nı

tap-: Fiil kökü

-ma-: Fiilden fiil yapım eki (F: Olumsuzluk)

-gan-: Sıfat-fiil eki

-lar-: Çokluk eki

-nı: Yükleme hali eki

⁷ <eh(i)l-i-n

eh(i)l: İsim kökü

-i-: Teklik üçüncü şahıs iyelik eki

-n: Yükleme hali eki

Tilbereptur Nevâyî ey ‘uşşâk

Ol idi gerçi burnağa kılınız

Ey âşıklar! Nevâyî delirmişti. Gerçi önceden en akıllınız o idi.

GEDAÎ

Gazel

آه کیم دیوانه کونکوم مبتلا بولدی بنا

بوکونکنونک ایلکدین جاننه بلا بولدی بنا

Âh kim dîvâne kõnglüm mübtelâ boldı yana⁸

Bu kõnglününg ilgidin cânğa belâ boldı yana

Eyvah ki bu akı başında olmayan gönlüm yine bağlandı. Bu gönül elinden cana yine bela geldi.

دوست تین آیردی بو چرخ جفا کتر بنا

ای درضا حاجت دشمن روا بولدی بنا

Dosttın ayırdı bu çarḥ-ı cefâ-guster yana

Ey dirîğâ ḥâcet-i düşmen revâ boldı yana

Eziyet veren çark (dünya), yine dosttan ayırdı. Ne yazık ki düşmana muhtaç olmayı lâıyk gördü yine.

نیچه بولسون ساقیا آخر غبار خاطریم

تون می صافی که هنگام صفا بولدی بنا

Niçe bolsun sāḳiyâ âḥir-i ğubâr- ḥâtırım

Tut mey-i sāfi ki hengâm-ı safâ boldı yana

Ey saki! Kederli gönlüm nasıl düzelsin? Şarap sun ki safa bahşeden mevsim oldu yine.

خوش دورور ای پری پیکر بیلا کل کشت کیم

بوستان و باغ ارم دلکشا بولدی بنا

Hoş durur eyâ perî-peyker bile gülgeşt kim

Boştân u bâğ-ı irem dil-güşâ boldı yana

⁸ <*ya-n-a

ya-: Fiil kökü

-n-: Fiilden fiil yapım eki

-a: Zarf-fiil eki

Kim bilir peri yüzlü sevgili ile gül bahçelerinde
gezmek ne hoş olurdu. Bostan, cennet bahçesi gibi
gönül açıcı oldu yine.

آق ایوبندین قویماس ایردینک چیققالی ای شوم رقیب
شکر لله باری کیم یوزونک قرا بولدی ینا

Aķ ivindin qoymas irding⁹ çıqqalı ey şūm raķib
Şükr lillāh bāri kim yūzūng qara boldı yana

Ey uğursuz rakip! Sen beyaz evinden çıkmazdın.
Çok şükür ki hiç olmazsa senin yüzün kara oldu
yine.

چین زلفیندین دم اورماغلیق فی نسبت ای عبیر
بو کنایت باری سیندین بس خطا بولدی ینا

Çin-i zülfündin dem urmağlık nî nisbet ey ‘abîr
Bu kināyet bāri sindin bes ḥaṭā boldı yana

Ey Abir! Saçının kıvrımlarından bahsetmek mümkün
mü? Bu bir kinayedir ki tekrar senden hata oldu
yine.

شاد بولنیل ای کدا کیم موسم نوروزدین
کلبن امید بابرک و نوا بولدی ینا

Şād bolğıl ey Gedā kim mevsim-i nevrūzdın
Gülbün-i ümîd bā-berk ü nevā boldı yana

Ey Gedâ! Mutlu ol ki bahar mevsimi geldi. Gül
fidanı ümidin yapraklarında âhenk buldu yine.

Gazel

ای صبا اول غنچه خندانومونک جالی نیدور
دلبریم عمریم امیدیم جانومونک جالی نیدور

Ey şabā ol ḡonca-yı ḥandānumung ḥālî nidür
Dilberim ‘ömrüm ümîdim cânūmung ḥālî nidür

⁹ <ko-y-mas ir-di-ng

ko-: Fiil kökü

-y-: Fiilden fiil yapım eki

-mas: Geniş zamanın olumsuzu

ir-: Fiil kökü

-di-: Görülen geçmiş zaman eki

-ng: Teklik ikinci şahıs eki

Ey sabah rüzgârı! O gonca dudaklı sevgilimin hâlî
nedir? Gönül alanım, ömrüm, ümidim, canımın hâlî
nedir?

اول اوزی زعنا سوزی غوغا کوزی عین بلا
ساچلاری یلدا مه تابانومونک جالی نیدور

Ol özi ra‘nâ sözi ḡavḡā közi ‘ayn-ı belā
Saçları yeldā meh-i tābānumung ḥālî nidür

O kendisi güzel, sözü kavga çıkaran, gözleri bela
getiren, saçları uzun, ay gibi parlak olan sevgilimin
hâlî nedir?

بحر احسان و مروت معدن لطف و کرم
تیشلاری در لبلاری مرجانومونک جالی نیدور

Baḥr-ı iḥsān u mürüvvat ma‘den-i luṭf u kerem
Tişleri der lebleri mercānumung ḥālî nidür

Bağış denizi, kerem ve lütuf madeni; dişleri inci,
dudakları mercan gibi olan sevgilimin hâlî nedir?

کورکاولار^۹ رونقی نازک بدنلار^۹ سروری
اول ظرافت میندی نینک خانومونک جالی نیدور

Körklügler revnâkı nâzik bedenler serveri
Ol zerafet mesnedining cânūmung ḥālî nidür

Güzellerin rengi, zarif bedenlilerin komutanı, o
zerafet dayanağı sultânımın hâlî nedir?

قاینودین دایم یراق ایردی و شادی غه یاقین
ایمدی بیلماس مین کیم اول سلطانومونک جالی نیدور

Kayğudın dâim yırâq irdi ve şadiḡa yakın
İmdi bilmes min kim ol sulṭānumung ḥālî nidür

Kaygıdan her zaman uzak ve mutluluḡa yakındı.
Şimdi ben bilmiyorum ki o sultânımın hâlî nedir?

موندنا مین باری بسی رسوا و دشمن کام مین
اندا یارب اول سیور جانانومونک جالی نیدور

Munda min bāri besî rüsvā ü düşmen-kām min
Anda yārab ol siyur cānānumung ḥālî nidür

ای خوش اول ځاغلار که دهشت سیز سورار یردی مینی
هر کیشی دین کیم مینک درخانومونک حالی نیدور

Ey hoş ol çağlar ki dehşet siz sorar irdi meni
Her kişidin kim mining derhānumung hālī nidür

Gazel

ملفت بولماس بو کونکوم سیندین ای جان اوزکا کا
ای جیبیم سین بارینده باری نی سان اوزکا کا

Mültefit bolmas bu könglüm sindin ey cān özgege
Ey ḥabībim sin bārinde bārī ni san özgege

*Ey sevgili! Bu gönlüm senden başkasına iltifat edici
olmaz. Ey sevdiğim! Seza hakkında söz söylemek
gerekirse, başkasını hesaba katmaya ne gerek var?*

سین بیکین روح مجسم بار ایکاج ای کورکا بای
لاف حسن اورماق لیق ایرور اسرو تاوان اوزکا کا

Sin bigin rūḥ-ı mücessem bār iğeç ey körkke bay
Laf-ı ḥüsn urmaqlıq irür asru tābān özgege

*Ey güzellikte zengin olan sevgili! Senin gibi bir
cisimleşmiş var olduğu sürece, güzellikten
bahsederken başkalarının güzelliğinden
bahsetmeye ne gerek var?*

یا الهی سیندین ایلرو چیقسون اوش دیده لاریم
کر نظرنی سبالسام ای سلطان خویان اوزکا کا

Yâ ilahî sindin ayru çıksun uş dīdelerim
Ger nazarnı salsam ey sulṭān-ı ḥübān özgege

*Ey sevgililerin sultânı! Allah'ı şâhit tutarım ki,
senden başkasına bakarsam bu gözlerim çıksın.*

هیچ روا ایرماس بو ای کافر مسلمان لار ارا
کیم سین اولتورکای سین و انواع بهتان اوزکا کا

Hiç revâ irmes bu ey kâfir müselmânlar ârâ
Kim sin öltürgeysin u envâ' bühṭān özgege

*Ey kâfir! Başkalarına türlü iftiralar atıyorsun. Bu,
Müslümanlar arasında hiç uygun değildir.*

غایت سهو و قصور طبعدین بولنای بیکیم
سین بارینده بو کدا کر بولسا قربان اوزکا کا

Gāyet sehv ü kusūr ṭab' din bolğay bigim
Sin bārinde bu Gedâ ger bolsa qurbān özgege

*Ey Sultânım! Eğer Gedâi sen varken başkalarına
kurban olursa, bu, onun yaradılışındaki eksiklik ve
kusurdan kaynaklanır.*

Gazel

بت سیمین بریم بیزنی اونوتما
دوداق شکریم بیزنی اونوتما

Büt-i sîmin berim bizni unutma
Dudağı şekerim bizni unutma

*Göğsü gümüş gibi saf, berrak olan put gibi güzel ve
dudağı şeker gibi olan sevgilim, bizi unutma!*

فلک کا بیتی آهیم نینک توتونی
ایا مه پیکرم بیزنی اونوتما

Felekke yitti âhımın tütünü
Eyâ meh peykerim bizni unutma

*Âhımın dumanı göklere ulaştı. Ey ay yüzlü sevgilim,
bizi unutma!*

چو تاراج ایلا دینک جان و کونکلی.
کوزی غارت کریم بیزنی اونوتما

Çü tārâc iyleding cān u könglüni
Közi gāyet kerîm bizni unutma

*Ey gözümü yağma eden sevgili! Mademki canımı ve
gönlümü yağmaladın, bizi unutma!*

سیوار جانیم بیکیم خانیم امیدیم
عنیزیم دلبریم بیزنی اونوتما

Siver cānım bigim ḥānım ümîdim
‘Azîzim dil-berim bizni unutma

*Canımın sevdiği, sultanım, ümidim, azizim, gönlü
çeken sevgilim, bizi unutma!*

کدا قانین جفا بیرلا چو توکتونک
قراقی کافریم بیزنی اونوتما

Gedā anın cefā birle çü töktüing
araı kâfirim bizni unutma

*Gözü kâfirim, bizi unutma; çünkü sen Gedâî'nin
kanını eziyetle döktün.*

bitikendin azrak bolğay. Pes mening aytğanım ni bolğay. Dürüd u taħiyye bī şumār ol peygāmberğa kim barça peygāmberlerning yaħşısı ve Hūdāy dostı ve barça ādem ferzendiga yibergen ilçisi turur. Aning yārān ve oğlanlarığa köpdin köp Tengri raħmeti bolğay. İmdi mundın song Çingiz evlādındın Ürgençī ‘Arab Muħammed Hānning oğlu Ebu’l-Gāzi Hān ayta turur kim köp imgekler körgendin song yaşıımız ottuz toққuzğa yetkende tāriħ ming taķı elif birle yılan yılında H̄varezm...

...paylaştıran yok ki fakirden padişaha, karıncadan file ve sinekten Anka kuşuna kadar hepsine durumlarına göre verir. Bir gün bile hiçbirinin payını azaltmaz. Eğer yeryüzünde yeşeren ağaçların tümü kalem, denizler mürekkep ve insanoğlu kâtip olsa, yüz bin ve yüz bin yıl onun sıfatlarını yazsa, denizin bir damlasından ve dağın zerre kadar taşından daha azını yazmış olur. Benim söylediklerim onun yanında hiç sayılır. Bütün peygamberlerin iyisi, Tanrının dostu ve bütün insanoğluna elçi olarak gönderilen o Peygambere sonsuz selam ve dua olsun. Onun dost ve çocuklarına Tanrının rahmeti çok fazla olsun. Şimdi bundan sonrasını Cengiz soyundan Ürgençli Arap Muhammed Han'ın oğlu Ebu'l-Gazi Bahadır Han anlatır: Çok eziyet gördükten sonra, otuz dokuz yaşına geldiğimde, 1051 tarihinde, yılan yılında Harezm...

ملکئیندا آتلیمز تختیندا اولتوروب بورت ایشیکا مشغول بولدوق. اول وقتدا ترکمانلار *مانک قشلاق* و ابوالخان و نعن سوی بنیک بقاسیدا اولتوروب ابردی لار خوارزمدا اولتورغانلاری هم بزینیک کلوریمیزی ایشیتیب قاجب بو ایتلفان اوج بورتغا باردیلار اندین سونک برنجاسی کوچ برلان و برنجاسی بول برلان اوج بورتدا بر ابولی قالمی بارجاسی خوارزمغا کلدیلار. قش بختش لاری نوکر و *مانلاری ریغت بولدیلار: موندین کوپ بیللار *اوتی. ترکمانننک ملالاری و شتخلاری و بیکلاری منینک نارغنی بختش بیلورمنی ایشیتیب دورورلار. قش برکون بارمالاری کلمب عرض قیلدیلار که مزیئیک ایشیتید! اوغوز نامه کۆپ نورور اما هم بختش س بوق بارجاسی غلام و *بریس

بریسغه¹⁰ موافق ابرماس هر مابسیس بر نورلوک و بر درست اعتبار قیلغو دک نارغ بولسه ابردی بختش بولور ابردی *نوب اوتون قیلدیلار ابرسا ایتلارینیک اوتونلارینی قبول قیلدی. ایتنیک اوجون *کم بو کتانی ایتقانیدن اوتون بیل ایلکاری بارما ترکمانلار بڑکا باغی بولوب ابردیلار. اول سبب دین *بز انلارنی کوپ *جابدوق و بر کت غراساندا دورونغه¹¹ نعلق بورمه نیکان سونینک بقاسیندا بزینیک برلان صف تارتیب

memleketinde atamız tahtında oturup yurt işige meşğul bolduq. Ol vaқtda Türkmenler Mangqışlaқ ve Ebu’l-Hān ve Tecen suyning yaқasıda oturup irdiler.¹⁰ H̄varezmde oltuğanları hem bizning

kelürimizni işitip kaçıp bu aytilğan üç yurtğa bardılar. Andın song bir niçesi küç birlen ve bir niçesi yol birlen üç yurtda bir ivli қалмай barçası H̄varezmğa keldiler taķı yaħşıları nöker ve yamanları ra’iyyet boldılar. Mundın köp yıllar ötti. Türkmenning mollaları ve şeyhleri ve bigleri mening tāriħni yaħşı bilürümni işitip tururlar taķı bir kün barçaları kelip ‘arz kıldılar kim bizning içimizde Oğuz-nāme köp turur ammā hīç yaħşısı yok barçası gālať ve birisi birisiğa muvāfiқ irmes. Her қaysısı bir түrlүg ve bir dürüst i’tibār қılғu dek tāriħ bolsa irdi yaħşı bolur irdi tip ötün kıldılar irse anlarning ötünlerini қабүл kıldım. Aning үçүн kim bu kitābnı aytқandın on yetti yıl ilgeri barça Türkmenler bizge yağı bolup irdiler. Ol sebebdin biz anlarnı köp çapduқ ve bir kerret Horāsānda Durunğa ta’alluқ Börme tigen suning yaқasında bizning birlen şaf tartıp...

...ilinde babamızın tahtına oturup memleket işleriyle meşgul olduk. O sırada Türkmenler Mangışlaқ, Ebul-han ve Tecen Nehri'nin kenarında otururlardı. Harezm'de oturanlar bizim geldiğimizi işitip, kaçıp bu söylenen üç yurda gittiler. Daha sonra bir kısmı göçle, bir kısmı da yolla üç yurtda evi olan hiç kimse kalmaksızın hepsi Harezm'e geldiler ve iyileri buyruğuna katıldı, kötöleri ise hizmetkâr oldu. Bunun üstünden çok yıllar geçti. Türkmen bilginleri, şeyhleri ve beyleri, benim tarihi iyi bildiğimi işitmişler. Bir gün hepsi gelip “Bizde Oğuzname çoktur; ama hiçbirisi iyi değildir. Hepsi yanlışır ve birisi bir diğerine uymaz. Her biri bir başkadır. İnanacağımız doğru bir tarih olsaydı iyi olurdu.” diye rica ettiklerinde onların bu ricasını kabul ettim. Aslında bu kitabı yazmadan on yedi yıl önce Türkmenlerin tümü bize düşmandı. Bu nedenle biz onlara çok savaş açmıştık. Bir keresinde Horasan'da Durun'a yakın Börme denilen suyun kenarında bizimle savaşıp...

¹⁰ < otur-u-p ir-di-ler
oltur-: Fiil gövdesi
-u-: Yardımcı ünlü
-p: Zarf-fiil eki

ir-: Yardımcı fiil
-di-: Görülen geçmiş zaman eki
-ler: Çokluk üçüncü şahıs eki